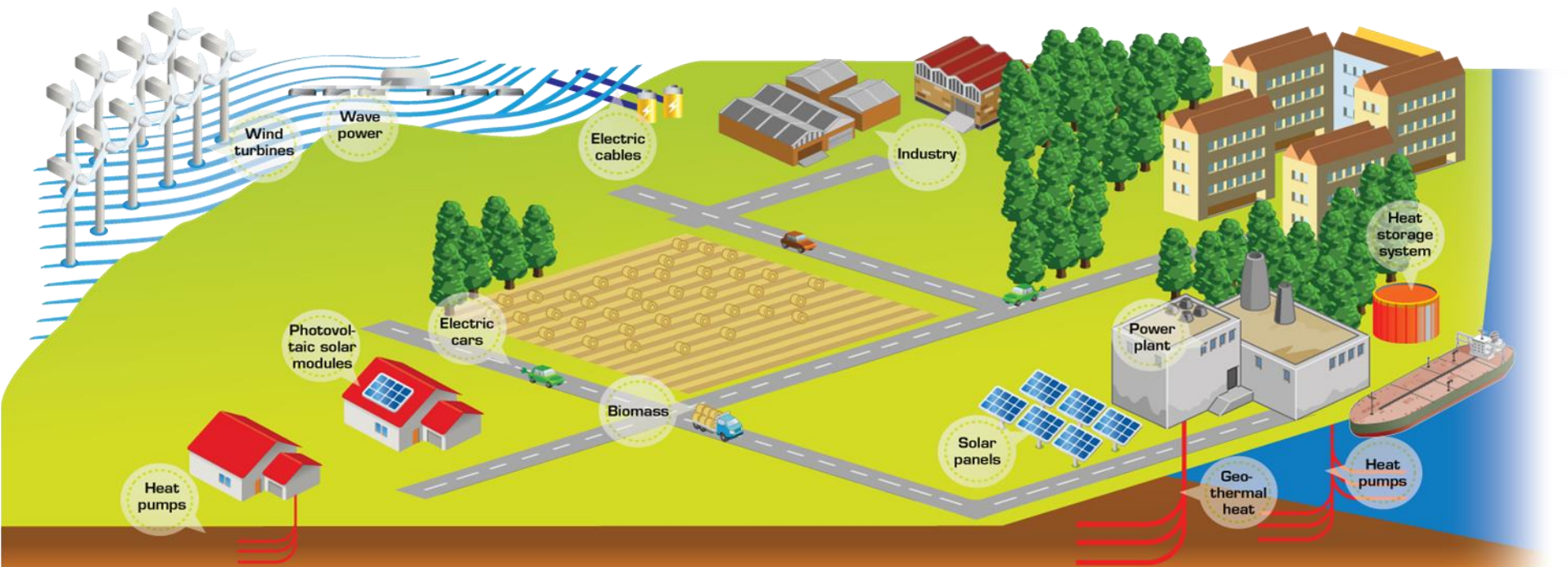

СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЗОХИЦУУЛАЛТ

Л.ЖАМБАА

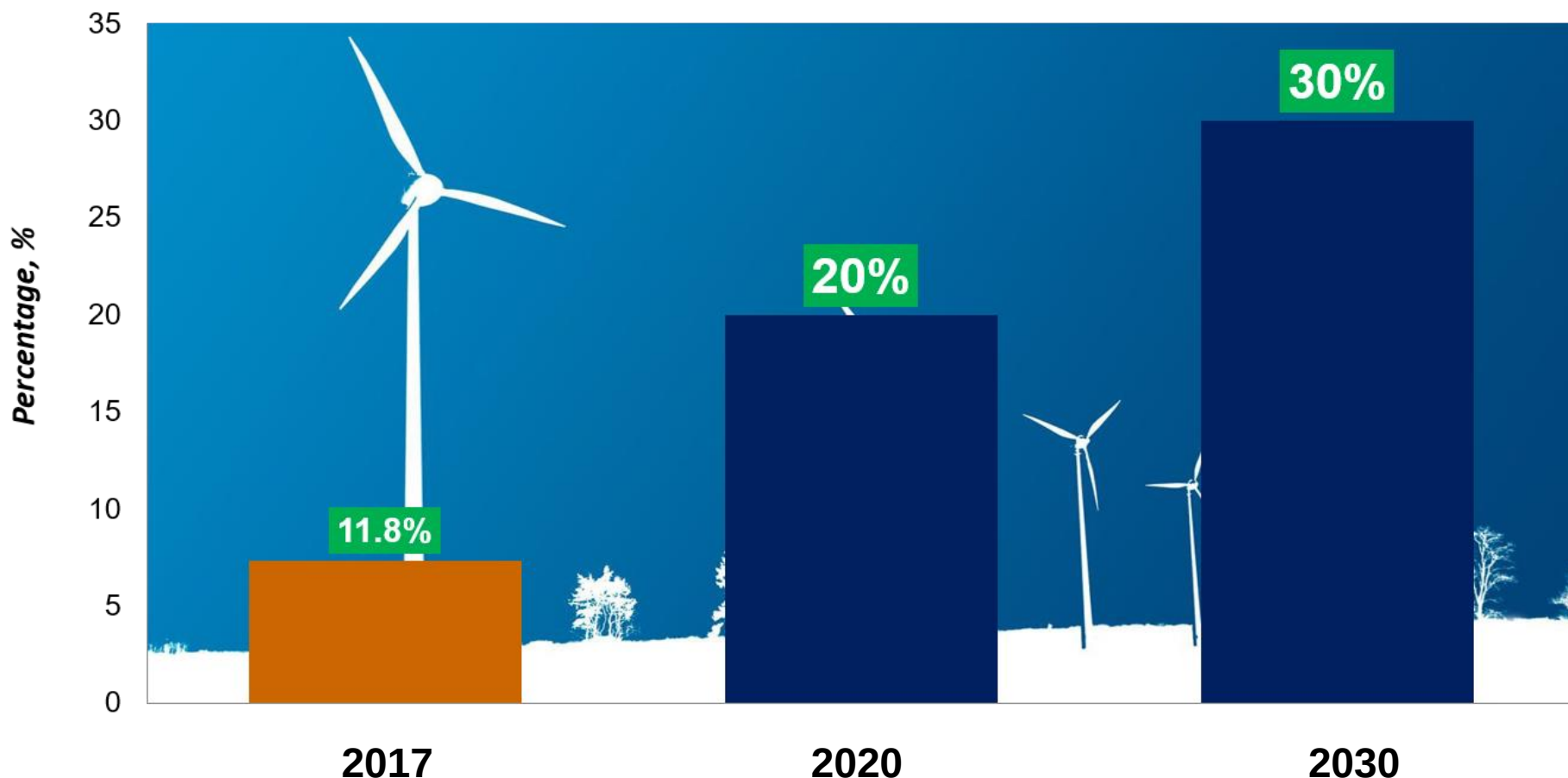
Зах зээлийн судалгаа, Хамтын ажиллагааны хэлтсийн дарга

**СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧ
МОНГОЛД-2017**

СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЗОРИЛТ, ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТҮВШИН

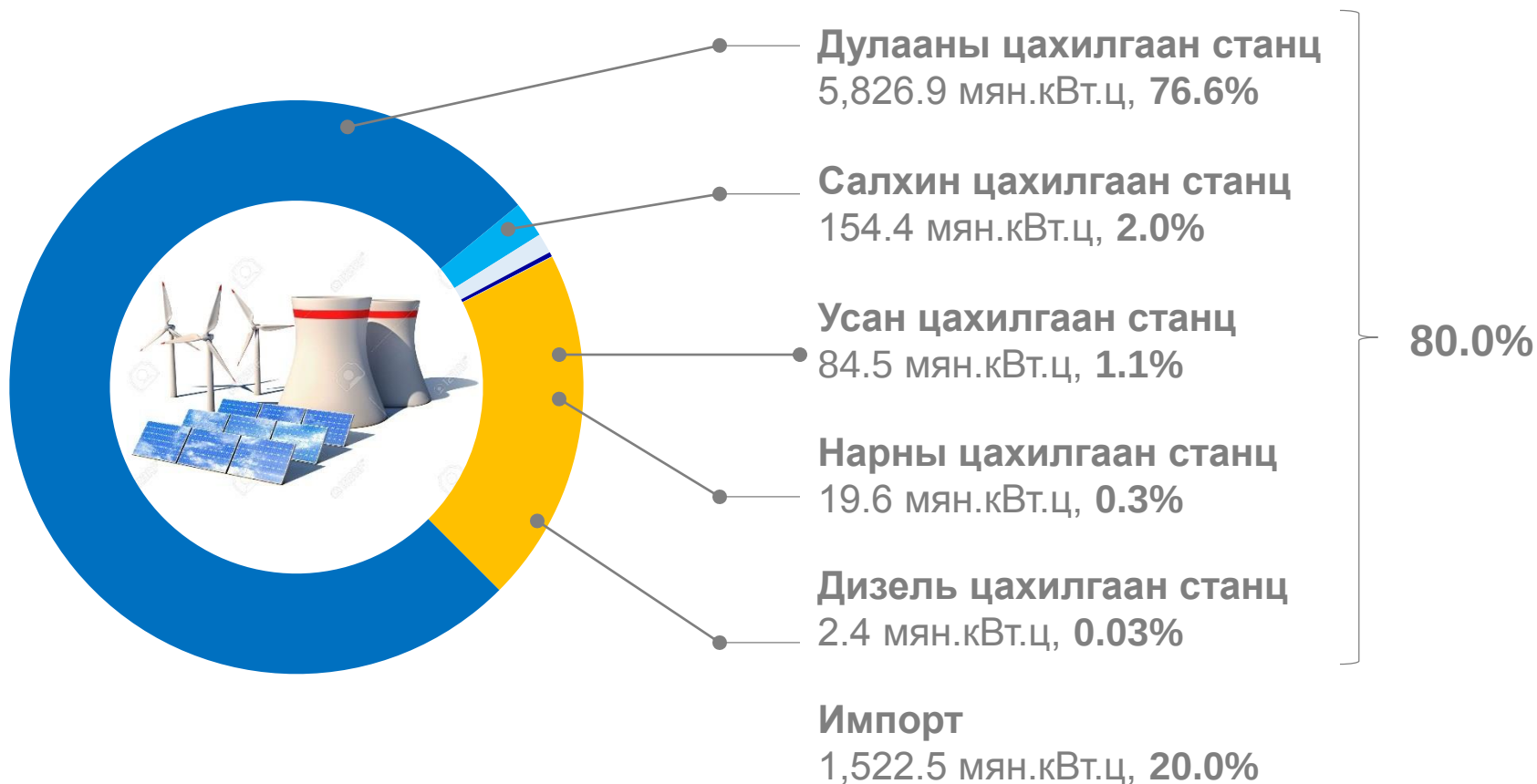
Төрөөс эрчим хүчний талаар баримтлах бодлогын баримт бичигт Эрчим хүчний системийн суурилагдсан хүчин чадалд Сэргээгдэх эрчим хүчний эзлэх хувь 2020 онд 20%, 2030 онд 30% байхаар тусгасан.

2017 оны статистикаас үзэхэд дээрх хэмжээ 146.4 МВт буюу 11.8% хүрсэн байна.

Эх сурвалж: Эрчим хүчний зохицуулах хороо

ЦАХИЛГААНЫ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ БОЛОН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ СУУРИЛАГДСАН ХҮЧИН ЧАДАЛ

ЦЭХ-ний суурилагдсан хүчин чадал
1,239.5 МВт

ДЦС: 1,090.0 МВт, **88.0%**
СЭХ: 146.4 МВт, **11.8%**
Дизель ЦС: 2.3 МВт, **0.2%**

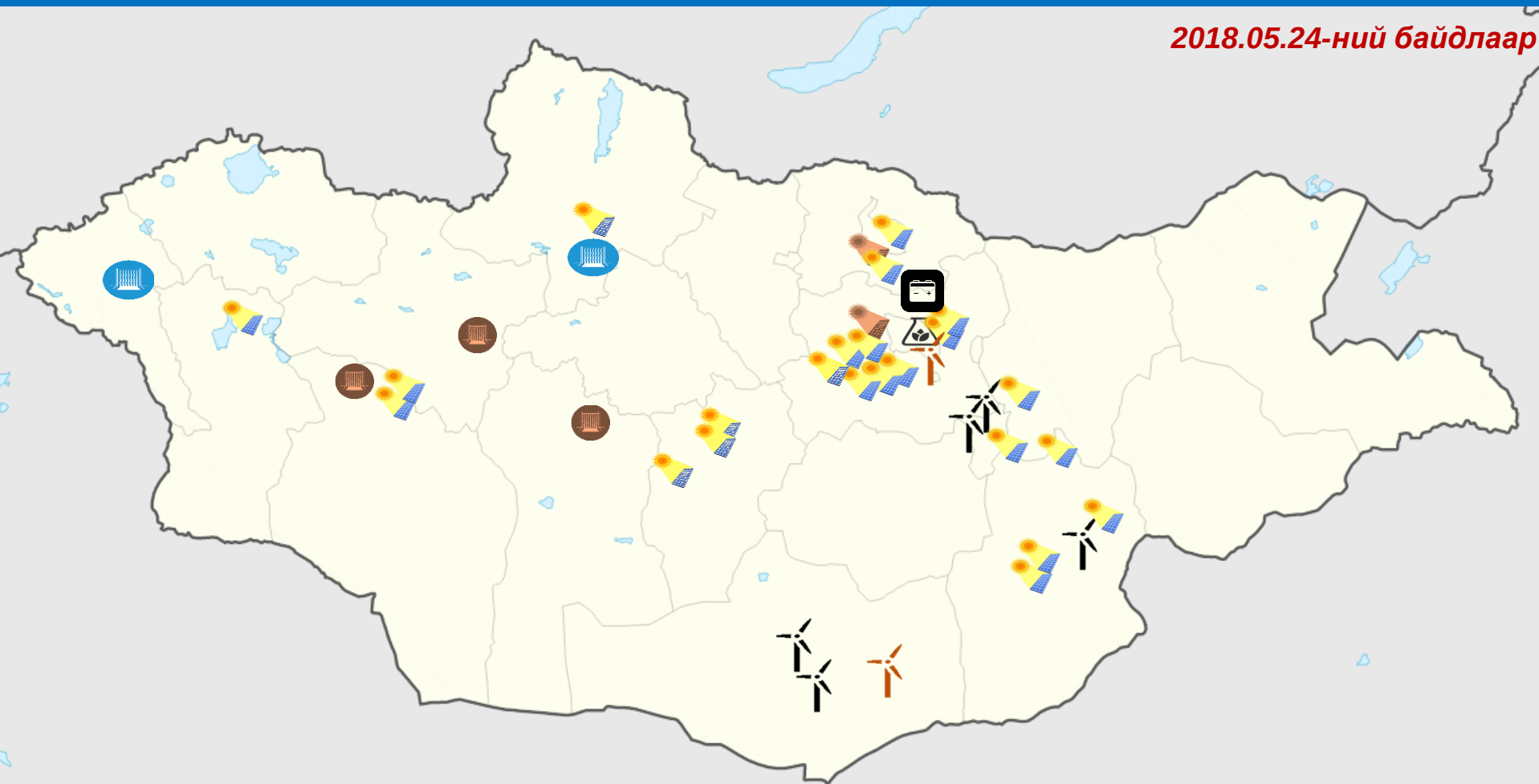
ДЭХ-ний суурилагдсан хүчин чадал
5,522.9 МВт

ДЦС: 3,932.3 МВт, **71.2%**
АДС: 348.8 МВт, **6.3%**
Аймгийн ДС: 1,241.7 МВт, **22.5%**

АШИГЛАЛТАНД ОРСОН БОЛОН ТӨЛӨВЛӨГДСӨН ҮҮСГҮҮРҮҮД

2018.05.24-ний байдлаар

Салхин станц

Усан ЦС

Нарны станц

Биомассын станц

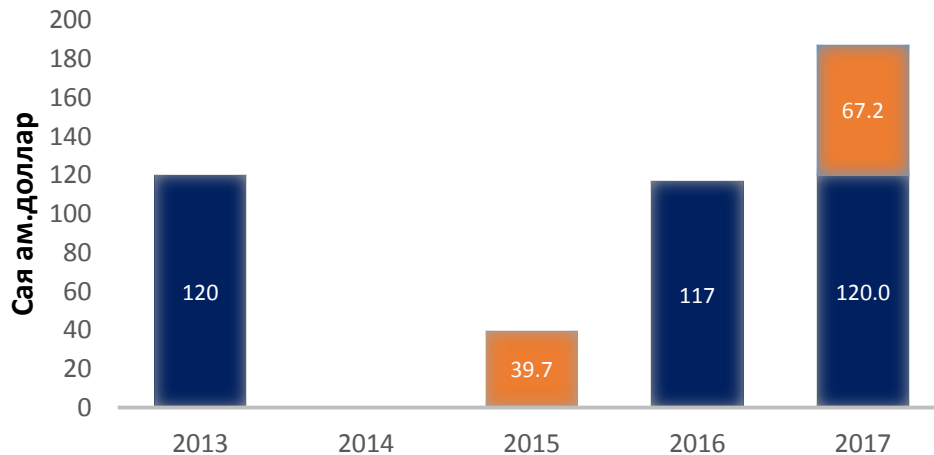
Эрчим хүч хуримтлуур

Нар-747 МВт, Салхи-602.4 МВт, Ус-217.4МВт,
Биомасс-32 МВт, Хуримтлуур-50МВт
Нийт: **1648.8 МВт**

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

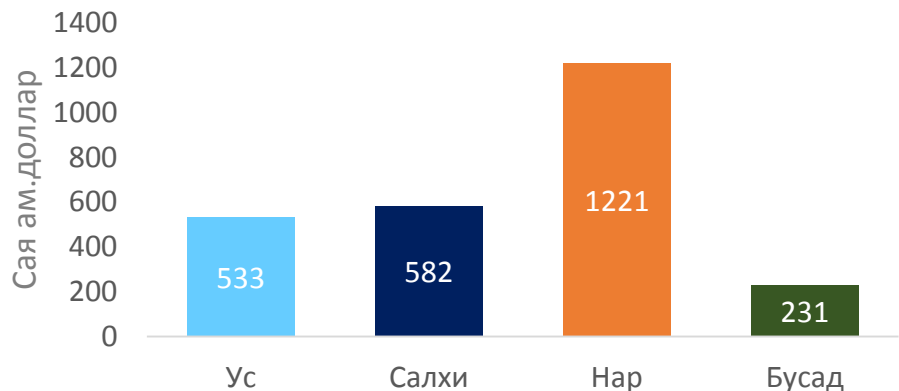
Салхи болон нарны эрчим хүчний том чадлын станц барихад оруулсан хөрөнгө оруулалт

2013 оноос хойш нийтдээ **463.9** сая ам.долларын хөрөнгө оруулалт ороод байна.

Цаашид нийтдээ **2,567** сая ам.долларын хөрөнгө оруулалт орох боломжтой байна.

Цаашид баригдах ТЗ бүхий эх үүсвэрүүдийн хөрөнгө оруулалтын хэмжээ

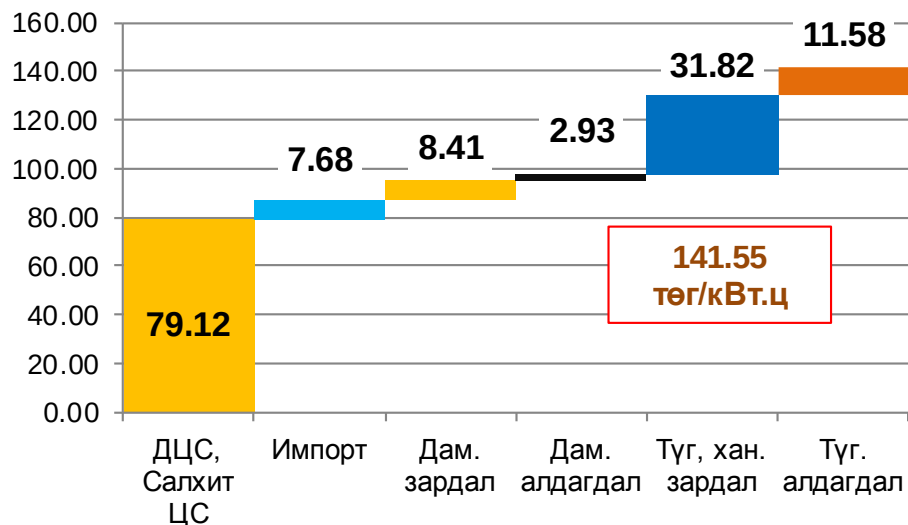

Эх сурвалж: Эрчим хүчний зохицуулах хороо

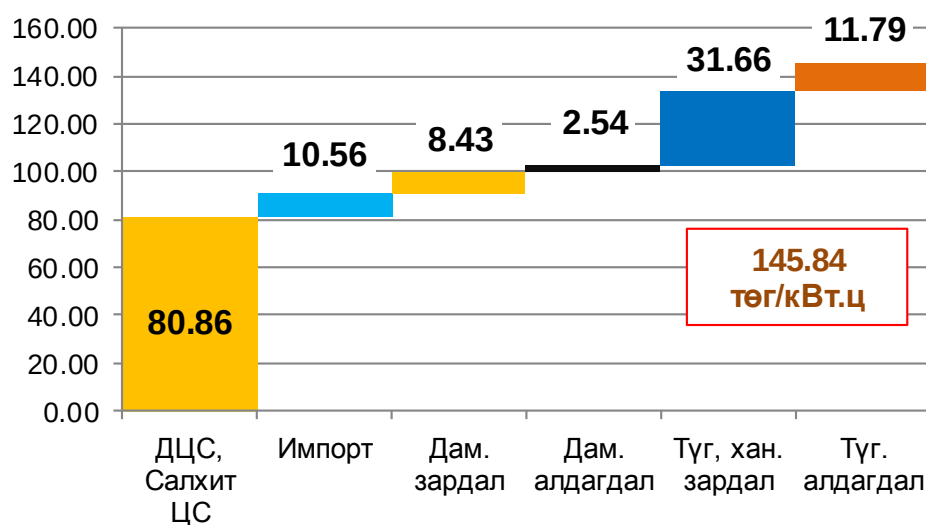

ТӨВИЙН БҮСИЙН ЦАХИЛГААНЫ НЭГЖИЙН ӨРТӨГ

Цахилгааны нэгжийн өртөг
/2016 оны гүйцэтгэлээр/, төг/кВт.ц

Цахилгааны нэгжийн өртөг
/2017 оны гүйцэтгэлээр/, төг/кВт.ц

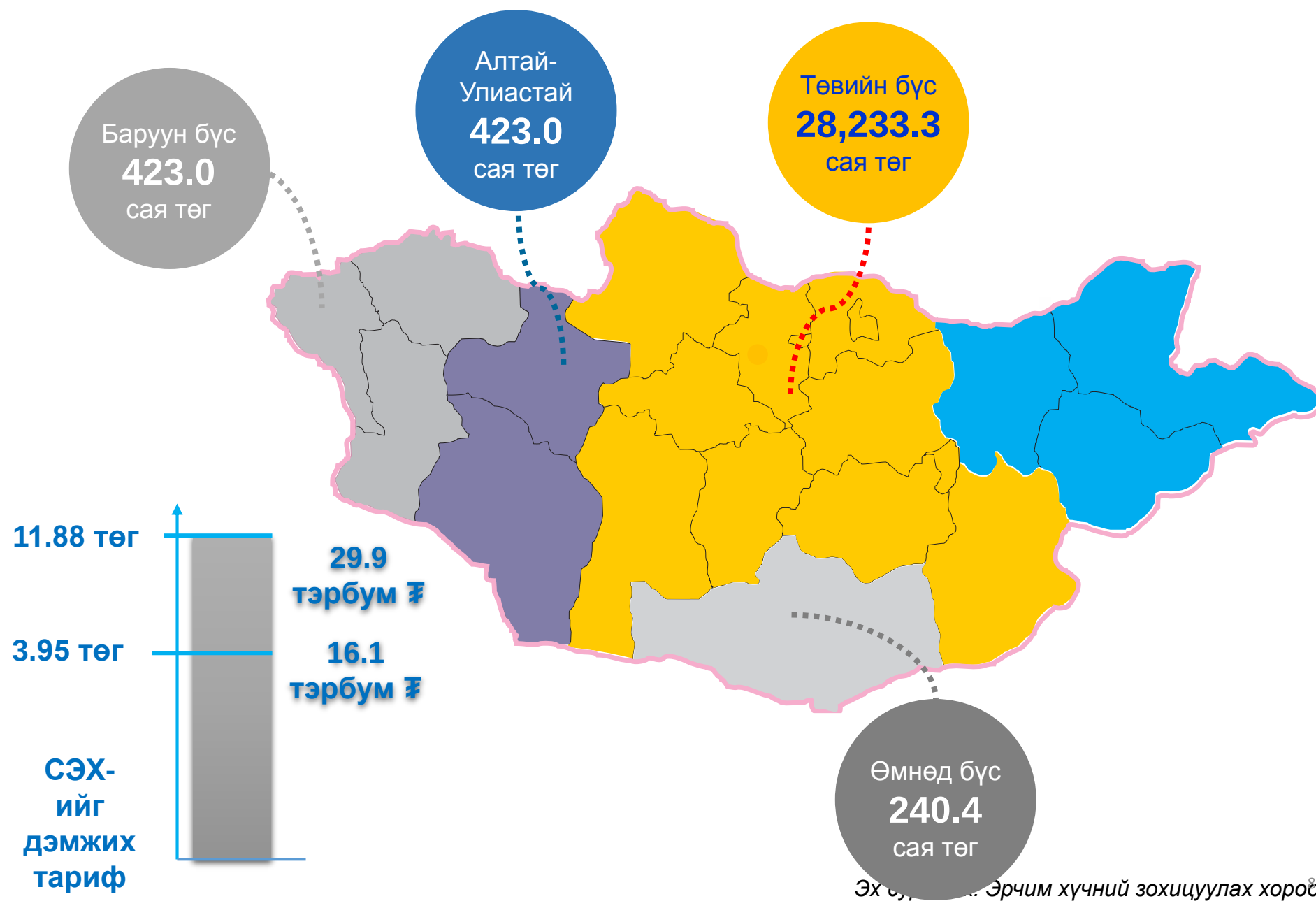
Хэрэглэгчийн дундаж үнэ VS. Дэмжих тариф

Эх сурвалж: Эрчим хүчний зохицуулах хороо

СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧИЙГ ДЭМЖИХ ТАРИФЫН ОРЛОГЫН ӨӨРЧЛӨЛТ

СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛ
ЭРЭЛТ < НИЙЛҮҮЛЭЛТ

2013 ОНЫ ТААМАГЛАЛ

ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ
ХЭРЭГЛЭЭ 2017 ОНД **8-9 ТЭРБУМ**
КВт.Ц БАЙХААР ТААМАГЛАГДСАН

Цахилгааны хэрэглээний
таамнал (ГВтц)

ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ
СУУРИЛАГДСАН ХҮЧИН ЧАДАЛ 2017
ОНД **1,700-1,800 МВт** БАЙХААР
ТААМАГЛАГДСАН

Цахилгаан хэрэглээний
таамнал (МВт)

ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

ТЗЭ	ЦЭХ үйлдвэрлэл		сая кВт.ц Өөрчлөлт	
	2016 он	2017 он	Биет	Хувь
ДЦС-2	154.5	151.2	(3.3)	-2.2%
ДЦС-3	1,022.0	1,077.7	55.7	5.4%
ДЦС-4	3,629.2	3,805.9	176.7	4.9%
ДДЦС	270.7	274.6	4.0	1.5%
ЭДЦС	149.2	162.3	13.1	8.8%
УХДЦС	110.8	117.7	6.9	6.2%
Салхит ЦС	157.6	136.1	(21.5)	-13.6%
Цэций СЦС	-	18.3		
Дархан НЦС	-	17.1		
Эвридэй НЦС	-	2.3		
Төвийн бүс	5,494.0	5,763.1	269.1	4.9%
АУЭХС	41.6	39.7	(1.9)	-4.5%
ББЭХС	47.3	49.1	1.8	3.8%
ДБЭХС	213.5	230.3	16.8	7.9%
ДЗДЦС	6.0	7.2	1.2	20.9%
Бусад бүс	308.4	326.3	17.9	5.8%

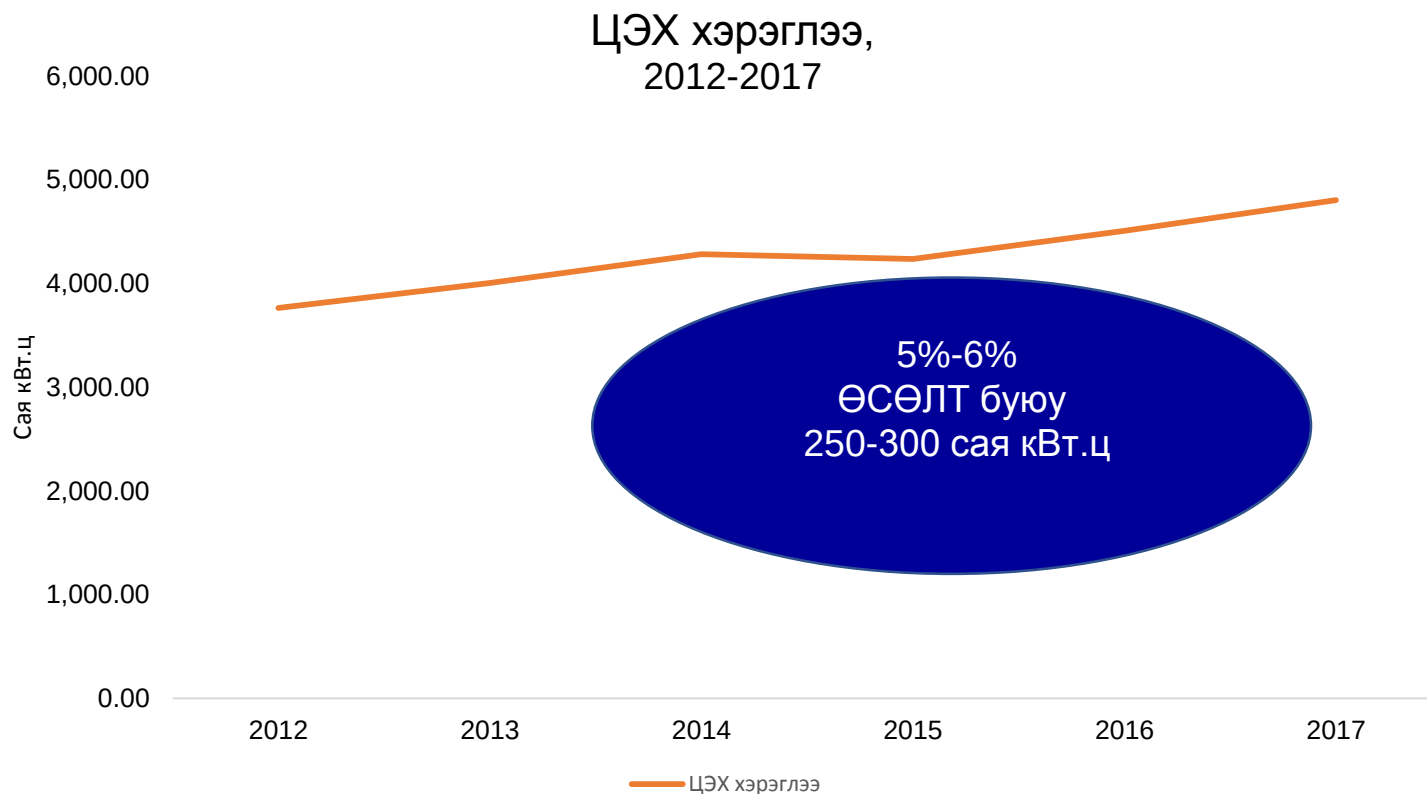

Нийт

ЦЭХ үйлдвэрлэл		Өөрчлөлт	
2016 он	2017 он	Биет	Хувь
5,802.4	6,089.4	287.1	4.9%

ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ХЭРЭГЛЭЭ

Тэгвэл 2019 онд ашиглалтанд орохоор төлөвлөгдсөн зөвхөн нар, салхины станцууд жилийн 600 сая кВт.ц нэмэлт үйлдвэрлэлийг бий болгох төлөвтэй байна. Энэ таамаглалд өргөтөл хийгдэх дулааны станцуудын үйлдвэрлэл ороогүй

СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧИЙГ ОНОВЧТОЙ ХӨГЖҮҮЛЭХ

1

СЭХ-ний эх үүсгүүр их хэмжээгээр ашиглалтад орсноор “Төрөөс эрчим хүчний талаар баримтлах бодлогын баримт бичиг”-т туссан бодлого зөрчигдөх, нэгдсэн сүлжээний горим ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлөх, эрчим хүчний хэрэглэгчдийн үнэ тарифыг нэмэгдүүлэх нөлөө үзүүлэхээр байна.

Салхи 8.0 - 9.5
ам.цент/кВт.ц

Нар 15.0 - 18.0
ам.цент/кВт.ц

Олон улсад СЭХ-ний эх үүсгүүрээс худалдах 1 кВт.ц цахилгааны үнэ 2007 онтой харьцуулахад **2-3 дахин буурсан**

Салхи 8.0 хүртэл
ам.цент/кВт.ц

Нар 12.0 хүртэл
ам.цент/кВт.ц

2

Цахилгаан дамжуулах сүлжээнд холбогдох сэргээгдэх эрчим хүчний үүсгүүрийг барих төслийг нэгдсэн сүлжээнд нийлүүлэх үнээр өрсөлдүүлж сонгон шалгаруулах;

3

Сэргээгдэх эрчим хүчний тухай хуулийг хэрэгжүүлэх болон хэрэглэгчийн бие даасан СЭХ-ний эх үүсвэрээс үйлдвэрлэсэн цахилгааныг түгээх сүлжээнд нийлүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх; .

ТӨСӨЛ СОНГОН ШАЛГАРУУЛАХ ЗАРЧИМ

Цаашид шинээр хэрэгжих Сэргээгдэх эрчим хүчний төслүүдийг дараах зарчмаар хэрэгжүүлэх боломжтой:

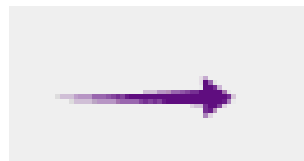
RENEWABLE ENERGY TENDERING

Энэ зохицуулалтаар худалдан авагч /Засгийн газар/ сонгогдсон газар дээр ямар хэмжээний чадал /МВт/ эсхүл цахилгаан /МВт.ц/ эрчим хүчийг Сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсгүүрээс худалдаж хэрэгцээгээ хөрөнгө оруулагчдад зарлаж худалдан авалт хийнэ.

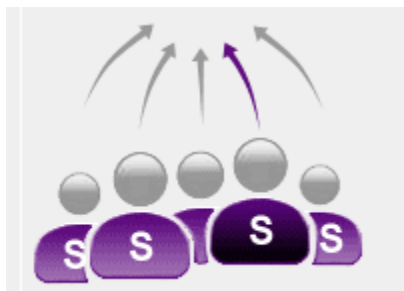

ХУДАЛДАН АВАГЧ

Худалдаж авах ЦЭХ хэмжээг зарлана.

Хөрөнгө оруулагчийг сонгох үндсэн шалгуур нь сүлжээнд нийлүүлэх ҮНЭ байна.

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧИД

Хоорондоо өрсөлдөж үнэ буурна.

Энэ зарчмын хэрэгжүүлсэнээр төсөл хэрэгжүүлэгчид ирэх ЭРСДЭЛ-үүд буурч тэр хэмжээгээр үнэ буурах боломжтой

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ
+ ГЭРЭЭ.

ХЯМД ҮНЭ+ТОГТВОРТОЙ
ОРЛОГО

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2016 оны 4 дүгээр сарын 4-ний
өдөр

Улаанбаатар хот

Дугаар 198 ЖАГСААЛТ БАТЛАХ ТУХАЙ

Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуулийн 38.1.18, 38.2, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 13.1.28, 13.2-т заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

Гаалийн албан татвар, нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх сэргээгдэх эрчим хүчний судалгаа шинжилгээний болон үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж, түүний дагалдах хэрэгсэл, сэлбэгийн жагсаалтыг хавсралт ёсоор баталсугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд

Ч.САИХАНБИЛЭГ

Эрчим хүчний сайд

Д.ЗОРИГТ

БАГА ЧАДЛЫН СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧ

БАГА ЧАДЛЫН СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧ

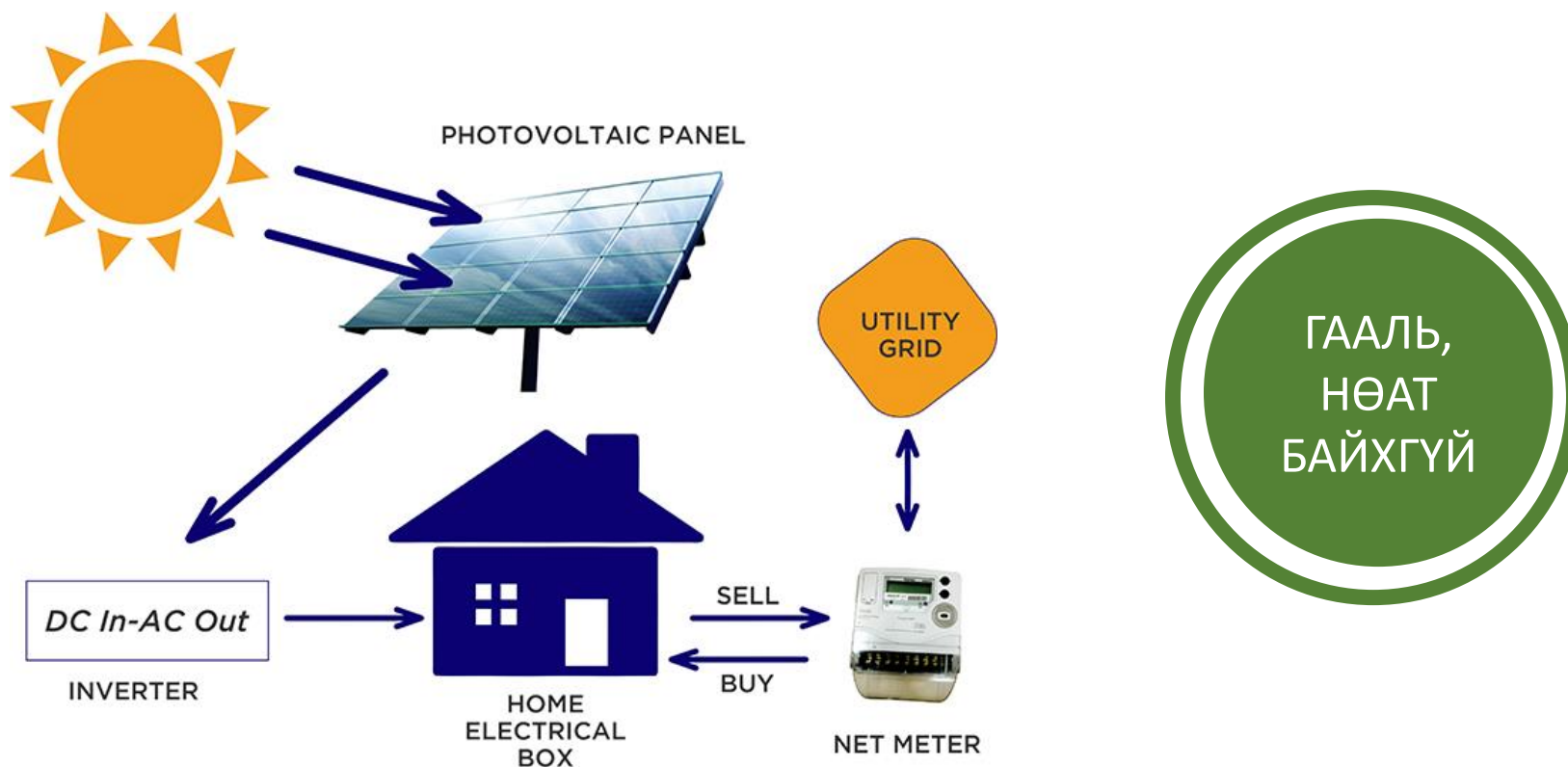
Сэргээгдэх эрчим хүчний тухай хуулийн **5 дугаар зүйлийн 5.3.5 дахь заалт**. Эрчим хүчний яам тус журмыг батлах бөгөөд журмыг хэрэгжүүлэх хүрээнд хэрэглэгч өөрийн хэрэглээнээс илүү гарсан цахилгаан түгээх сүлжээнд нийлүүлэх тохиолдолд үүсэх үнэ тарифын зохицуулалтыг зохицуулах хороо хийх шаардлагатай.

ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЗАРЧИМ

- Хэрэглэгчдийг эрчим хүчний хэрэглээндээ нарны эрчим хүчийг ашиглахад дэмжлэг үзүүлэх, **зөвхөн хэрэглээнээс нь илүү гарсан цахилгааныг** түгээх сүлжээ худалдаж авах
- Тухайн жилд нет-метр хөтөлбөрийн хүрээнд түгээх сүлжээнд нийлүүлэх нийт хүчин чадлыг дараах мэдээллүүд дээр үндэслэж **ЭХЯ-тогтоож** зарлана
 - 1) зохицуулах хорооноос хэрэглэгчийн түгээх сүлжээнд нийлүүлэх цахилгаан эрчим хүчний **тарифын зөрүү болон шаардагдах санхүүгийн үүсвэрийн талаар хийсэн судалгаа**
 - 2) түгээх компаниудын өөрийн сүлжээнд эх үүсвэр холбох **нарийвчилсан төлөвлөгөө**

Зохицуулах хороо түгээх сүлжээнд нийлүүлэх цахилгааны үнэ, тарифыг дараах хэлбэрээр **жил бүрийн эхэнд хянаж тогтооно**.

- 1) Түгээх сүлжээнд сэргээгдэх эрчим хүчний үүсгүүрээс шууд нийлүүлэх тариф
- 2) Цэнэг хураагуураас оргил ачааллын үед нийлүүлэх тариф

БАГА ЧАДЛЫН СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧ

2019 онд Нарны цахилгаан үүсгүүрийн түгээх сүлжээнд холбогдох хэмжээг **10МВт** гэж тогтооё гэж үзвэл 1 айлын хэрэглээнээс хамаарч суурилуулах хэмжээг **3 кВт** байхаар тооцвол **3333** айл өрх жилдээ хамрагдах боломжтой.

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА

